

Περιεχόμενα

1 . Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΟΔΟΥ	15
2 . ΓΕΩΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ	19
2.1. Η σημασία των χωματουργικών και των τεχνικών έργων	19
2.2. Σύγχρονη οδοποιία και γεωκατασκευές	21
2.3. Ορύγματα	22
2.4. Αποθεσιοθάλαμοι	23
2.5. Επιχώματα	24
2.6. Οπλισμένα επιχώματα	26
2.7. Μέτωπα σιράγγων	26
2.8. Τοίχοι αντιστήριξης	27
2.9. Σήραγγες “cut and cover”	28
2.10. Γεωκατασκευές και χωματουργικές εργασίες	28
2.11. Γεωτεχνικοί έλεγχοι σε χωματουργικά και τεχνικά έργα οδοποιίας	29
3 . ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΟΔΙΚΩΝ ΧΑΡΑΞΕΩΝ	31
3.1. Περιεχόμενο της γεωλογικής και γεωτεχνικής αναγνώρισης	31
3.2. Μέθοδοι γεωλογικής και γεωτεχνικής αναγνώρισης	32
3.3. Έρευνα γεωλογικών στοιχείων	33
3.4. Γεωτεχνική μακροσκοπική έρευνα	36
3.5. Οπτική και δια χειρός εξέταση εδαφικών δειγμάτων	38
3.6. Μέθοδοι γεωφυσικής αναγνώρισης	39
3.7. Ερευνητικές γεωτρήσεις	43
3.8. Ερευνητικές διατρήσεις	45
3.9. Εργαστηριακή έρευνα	46
3.10. Ειδικές επιτόπιες δοκιμές	49
3.11. Σύνταξη προγράμματος ερευνών	50
4 . ΕΔΑΦΟΣ – ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ	53
4.1. Φύση και προέλευση του εδάφους	53
4.2. Οι τρεις φάσεις του εδάφους	53
4.3. Κοκκομετρία	56

4.4.	Ισοδύναμο άμμου	60
4.5.	Πλαστικότητα εδαφών – Όρια Atterberg	61
4.6.	Δείκτης ομάδας	64
4.7.	Διαπερατότητα	64
4.8.	Άλλες φυσικές παράμετροι	65
4.9.	Συστήματα κατάταξης εδαφών – Το σύστημα AASHTO	66
4.10.	Το διάγραμμα πλαστικότητας και το ενοποιημένο σύστημα (USCS)	66
4.11.	Συγκριτική κατάταξη εδαφών σύμφωνα με τα διάφορα συστήματα	70
4.12.	Επίδραση παγετού	71
5 .	ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ	75
5.1.	Διάκριση παραμέτρων μηχανικής αντοχής	75
5.2.	Καλιφορνιακός δείκτης	77
5.3.	Υπολογισμός δείκτη CBR ενός εδάφους	81
5.4.	Δείκτης πενετρόμετρου κώνου (DCP)	85
5.5.	Πενετρόμετρο CBR	88
5.6.	Η δοκιμή φορτιζόμενης πλάκας	89
5.7.	Μέτρο αντίδρασης υπεδάφους	93
5.8.	Δείκτης αντίστασης – R	97
5.9.	Μέτρο επανάταξης	97
5.10.	Πεδίο εφαρμογής παραμέτρων φέρουσας ικανότητας	98
5.11.	Διατμητική αντοχή του εδάφους	100
5.12.	Παραμορφωσιμότητα και δείκτης πλαστικότητας	105
5.13.	Εμπειρικές σχέσεις μεταξύ των μηχανικών παραμέτρων	105
5.14.	Φέρουσα ικανότητα και βαθμός συμπύκνωσης	110
6 .	ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΓΕΩΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	111
6.1.	Οι τάσεις στο έδαφος	111
6.2.	Ελαστική συμπεριφορά του εδάφους	113
6.3.	Θεωρία Boussinesq	115
6.4.	Κατακόρυφη τάση λόγω κατανεμημένου ορθογωνικού φορτίου	117
6.5.	Διατμητική αντοχή και θραύση του εδάφους	119
7 .	ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	125
7.1.	Σημασία των χωματοургικών εργασιών	125
7.2.	Διάκριση χωματοургικών εργασιών	127

7.3. Συνοπτική περιγραφή χωματουργικών εργασιών	129
7.4. Μηχανήματα	136
8. ΣΥΜΠΥΚΝΩΣΗ	151
8.1. Σκοπός της συμπίκνωσης	151
8.2. Συνθήκες συμπίκνωσης	152
8.3. Χαρακτηριστικά συμπίκνωσης διαφόρων εδαφών	154
8.4. Επίδραση στη διαπερατότητα και στη συμπίεστότητα	154
8.5. Συμπύκνωση και μηχανική αντοχή	157
8.6. Ποιοτικός έλεγχος των προς συμπίκνωση υλικών	159
8.7. Έλεγχος συμπίκνωσης κατά Proctor	159
8.8. Εργοταξιακός έλεγχος συμπίκνωσης	165
8.9. Άλλες μέθοδοι ελέγχου συμπίκνωσης	170
8.10. Εκτέλεση της συμπίκνωσης	174
8.11. Υπερσυμπύκνωση	179
8.12. Μηχανήματα συμπίκνωσης	180
9. ΟΡΥΓΜΑΤΑ	187
9.1. Φάσεις εκσκαφής	187
9.2. Διαμόρφωση πρανών	191
9.3. Μέτρα προστασίας	194
9.4. Φόρτωση και μεταφορά προϊόντων εκσκαφής	201
10. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΩΜΑΤΩΝ	205
10.1. Κατασκευαστικά θέματα	205
10.2. Υλικά	207
10.3. Συνθήκες έδρασης	211
10.4. Κατασκευαστική διαδικασία	212
10.5. Κλίσεις πρανών	214
10.6. Μέτρα προστασίας	214
10.7. Βραχώδη επιχώματα	217
10.8. Προγραμματισμός εργασιών	219
11. ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΕΔΑΦΩΝ ΚΑΙ ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	221
11.1. Λόγοι σταθεροποίησης εδαφών	221
11.2. Σταθεροποίηση δια τσιμέντου	223
11.3. Σταθεροποίηση θραυστών υλικών δια τσιμέντου	230
11.4. Σταθεροποίηση δι' ασφάλτου	235
11.5. Σταθεροποίηση με υδράβεστο	237

11.6.	Σταθεροποίηση με ιπτάμενη τέφρα	240
11.7.	Άλλες τεχνικές σταθεροποίησης	241
12.	ΓΕΩΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΣΤΗΝ ΟΔΟΠΟΙΑ	243
12.1.	Προέλευση γεωσυνθετικών υλικών	243
12.2.	Πεδίο εφαρμογής γεωσυνθετικών υλικών	244
12.3.	Εφαρμογές σε γεωκατασκευές οδοποιίας	246
12.4.	Περιγραφή και ιδιότητες γεωσυνθετικών υλικών	252
13.	ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΣΤΑΘΕΙΑ ΠΡΑΝΩΝ	259
13.1.	Φυσικά και τεχνητά πρηνή	259
13.2.	Ολισθήσεις πρηνών	259
13.3.	Συνθήκες ισορροπίας πρηνών	264
13.4.	Έλεγχος της ευστάθειας	266
13.5.	Πρηνή ψαθυρών και συνεκτικών εδαφών	266
13.6.	Μέθοδος FELLENIUS	268
13.7.	Μέθοδος BISHOP	270
13.8.	Ανάλυση του TAYLOR	271
13.9.	Νομογραφήματα υπολογισμών	273
13.10.	Μέτρα σταθεροποίησης πρηνών	276
13.11.	Μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης κατολισθήσεων	279
14.	Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΣΚΑΦΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΕΠΙΧΩΣΗΣ	283
14.1.	Πεδίο εφαρμογής της τεχνικής	283
14.2.	Περιγραφή της τεχνικής	284
14.3.	Κατασκευαστικά θέματα	287
14.4.	Στέγαστρα και ημιστέγαστρα οδών	290
14.5.	Μέθοδος της προεπίχωσης	292
14.6.	Πεδίο εφαρμογής	293
15.	ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΟΔΙΚΩΝ ΕΠΙΧΩΜΑΤΩΝ	295
15.1.	Παραμορφώσεις και αστοχίες οδικών επιχωμάτων	295
15.2.	Συνίζηση επιχώματος	296
15.3.	Μεταβατικά επιχώματα	297
15.4.	Αστοχίες λόγω καθίζησης	299
15.5.	Μέγεθος καθίζησης	300
15.6.	Ταχύτητα καθίζησης	306
15.7.	Μέθοδοι βελτίωσης του υπεδάφους	307

16. ΟΠΛΙΣΜΕΝΑ ΕΠΙΧΩΜΑΤΑ	313
16.1. Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής	313
16.2. Όπλιση πρανών	314
16.3. Επιφανειακή ευστάθεια	315
16.4. Διαμπερής ενίσχυση επιχώματος	316
16.5. Ενίσχυση θεμελίωσης επιχώματος	316
16.6. Ενίσχυση υλικού επίχωσης τοίχων αντιστήριξης	318
16.7. Μέθοδοι διαστασιολόγησης	318
16.8. Μέθοδοι κατασκευής	323
17. ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΣΤΗΡΙΞΗΣ	327
17.1. Διάκριση έργων αντιστήριξης	327
17.2. Τοίχοι βαρύτητας	329
17.3. Τοίχοι αντιστήριξης	332
17.4. Αντηριδωτοί τοίχοι	336
17.5. “Τοίχοι Βερολίνου”	336
17.6. Υπολογισμοί – Διαστασιολόγηση	338
17.7. Αρμοί – Διαμόρφωση όψης	340
17.8. Αποστράγγιση	340
17.9. Υλικά και διαδικασία επανεπίχωσης	341
17.10. Πεδίο εφαρμογής τεχνικών αντιστήριξης	344
18. ΕΡΓΑ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΗΣ ΟΔΩΝ	345
18.1. Ο ρόλος των υδραυλικών τεχνικών έργων	345
18.2. Η απορροή των υδάτων	347
18.3. Επιφανειακή αποστράγγιση	348
18.4. Ρεϊθρα οδών	350
18.5. Τάφροι	355
18.6. Φρεάτια	361
18.7. Σχεδιασμός έργων επιφανειακής αποστράγγισης	364
18.8. Υπόγεια δίαιτα και γεωκατασκευές οδοποιίας	371
18.9. Κριτήρια σχεδιασμού έργων αποστράγγισης	373
18.10. Στοιχεία υπόγειας υδραυλικής	373
18.11. Έργα υπεδάφιας αποστράγγισης	375
18.12. Γραμμικά στραγγιστήρια φίλτρου	377
18.13. Γραμμικά πλαστικά στραγγιστήρια	379
18.14. Τάφροι αποστράγγισης	381
18.15. Φλέβες αποστράγγισης	382

18.16. Οριζόντια στραγγιστήρια	382
18.17. Φρεάτια διήθησης	384
18.18. Κατακόρυφα πηγάδια	384
18.19. Κατακόρυφα πλαστικά στραγγιστήρια	384
18.20. Στρώσεις Στράγγισης Οδοστρώματος (Σ.Σ.Ο.)	386
18.21. Φίλτρο πρανούς	387
18.22. Προστατευτικό πέτασμα αποστράγγισης	388
18.23. Στραγγιστικές κλίνες	390
18.24. Υλικά φίλτρου	392
18.25. Εγκιβωτισμός και επιχωμάτωση σωληνώσεων	393
19. ΟΧΕΤΟΙ	397
19.1. Ρόλος των οχετών	397
19.2. Τύποι και κριτήρια σχεδιασμού οχετών	398
19.3. Σωληνωτοί οχετοί	399
19.4. Θολωτοί οχετοί	400
19.5. Πλακοσκεπείς οχετοί	402
19.6. Κιβωτοειδείς οχετοί	403
19.7. Μεταλλικοί οχετοί	405
19.8. Έργα διαμόρφωσης της εισόδου και εξόδου των οχετών	406
19.9. Υδραυλικοί υπολογισμοί, μέγιστες κλίσεις οχετών και μέγιστες ταχύτητες	409
19.10. Αναλυτικές μέθοδοι υδραυλικού σχεδιασμού μικρών τεχνικών	414
19.11. Στατικοί υπολογισμοί οχετών	426
19.12. Ελάχιστες διαστάσεις οχετών και σωληνωτών αγωγών	430
19.13. Στάδια και υλικά κατασκευής οχετών	430
19.14. Στεγάνωση οχετών	433
20. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΟΔΟΠΟΙΑΣ	435
20.1. Οδός και περιβάλλον	435
20.2. Περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις έργων οδοποιίας	438
20.3. Μέτρα για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων	443
21. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	449
Κατάλογος Πινάκων	453
Κατάλογος Σχημάτων	457
Κατάλογος Εικόνων	463